

ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU KARARI

Karar Tarihi: 29/12/2017

Karar No: 2017/1

22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39 uncu maddesi gereğince, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin asgari ücretini tespit etmekle görevli Asgari Ücret Tespit Komisyonu, 1/12/2017 tarihinde başladığı çalışmalarını 29/12/2017 tarihine kadar sürdürmüş ve yaptığı dört toplantı sonucunda;

- 1) Milli seviyede tek asgari ücret tespitine, oybirliğiyle,
- 2) İşçinin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücretinin; 1/1/2018-31/12/2018 tarihleri arasında 67,65 (altmışyedilira altmışbeşkuruş) Türk Lirası olarak tespitine, işçi temsilcilerinin muhalefetine karşılık oy çokluğuyla,
- 3) İş bu Kararın, 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesine dayanılarak hazırlanan Asgari Ücret Yönetmeliđi'nin 11 inci maddesi gereğince Resmî Gazete'de yayımlanmasına oy birliğiyle,

karar verilmiştir.

GEREKÇE

Asgari ücret, bilindiđi gibi ödenmesi zorunlu olan en az ücrettir.

Asgari ücretin belirlenmesini düzenleyen Asgari Ücret Yönetmeliđi uyarınca, asgari ücret, pazarlık ücreti değildir.

Asgari ücretin belirlenmesi sırasında, Komisyonumuz, bu çerçevede bir karar alınması için çalışmış, işçilerin geçim şartları ve 2018 yılı enflasyon hedefi gibi faktörleri değerlendirmiştir.

İşte bu çerçevede hareket eden Komisyonumuz; işçinin günlük asgari ücretini; 1/1/2018 - 31/12/2018 tarihleri arasında 67,65 (altmışyedilira altmışbeşkuruş) Türk Lirası olarak belirlemiştir.

Asgari Ücret Yönetmeliđi'nin 11 inci maddesi gereğince, Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nca belirlenen asgari ücret, Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihi izleyen ayın ilk gününden itibaren yürürlüğe girecektir.

İŞÇİ TEMSİLCİLERİNİN ASGARİ ÜCRET KARŞI OY GEREKÇESİ

Asgari Ücret Tespit Komisyonunda işçi kesimi adına görev yapan Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) temsilcileri, işveren-devlet kesimi temsilcilerinin oy çokluğu ile 2018 yılı için belirlediği asgari ücrete aşağıdaki gerekçelerle katılmamış ve muhalif kalmışlardır.

Anayasanın 55 inci maddesinde ‘asgari ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur’ düzenlemesi yer almaktadır.

Asgari Ücret Yönetmeliğinde ise ‘işçilere normal bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin, gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücret’ olarak asgari ücret tanımlanmaktadır.

Asgari ücret, çalışanların düşük ücretlere karşı korunmasını ve emek sömürsünü önlemeye yönelik önemli ve etkin bir sosyal politika aracıdır. İnsan temel hak ve özgürlüklerinin tanımlandığı tüm uluslararası sözleşmelerde, herkesin kendisi ve ailesi için “insan onuruna yaraşır” adil ve elverişli bir ücret hakkı olduğu kabul edilmektedir.

Komisyonun sunulan raporlar ve verilen bilgilerde, ülkemizdeki ekonomik gelişmelerin olumlu seyrettiği, gayri safi yurtiçi hasıla gelişmesine bakıldığında düzenli bir artış olduğu, 2017 yılının üçüncü çeyrek döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %11,1’lik büyüme gerçekleştiği görülmüştür. Ancak gerçekleştirilen ekonomik büyüme işçilere yansıtılmamış, işçiler yine fedakarlığa zorlanmıştır. Bu yaklaşım gittikçe artan gelir adaletsizliğinin çalışanlar aleyhine daha da bozulmasına neden olmaktadır.

İşçi temsilcileri, Komisyon çalışmalarının daha başlangıcında, mevcut asgari ücrete hedeflenen enflasyon ya da biraz üzerinde belirlenecek oranda yapılacak bir artışın yeterli olmayacağını, olumsuz yaşama şartlarını beklediği ölçüde düzeltmeyeceğini, bu nedenle kabul edilemez olduğunu ifade etmişlerdir.

İşçi temsilcileri, “insan onuruna yaraşır” bir düzeyde asgari ücret belirlenebilmesi için, Komisyon çalışmaları sırasında temel alınması gereken ilkeleri aşağıdaki biçimiyle açıklamış ve talep etmiştir:

- Anayasa’da yer alan “geçim şartları” yaklaşımına öncelikle uyulmalıdır.
- İşçinin ailesi ile birlikte günün ekonomik ve sosyal koşullarına göre insanca yaşamasını mümkün kılacak, insanlık onuruyla bağdaşacak bir tutar olmalıdır.
- Belirleme yapılırken, işçinin ve ailesinin bilimsel olarak belirlenmiş harcama kalıbı esas alınmalı ve hesaplamalarda TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) verileri kullanılmalıdır.
- Perakende fiyatlar kullanılarak hesaplanan net harcama tutarı, işçinin eline net geçecek biçimde düzenlenmelidir.
- Asgari ücret, sanayi/tarım ve yaş, cinsiyet ayırımı yapılmadan yine ulusal düzeyde tek olarak ve bir yıllık belirlenmelidir.
- İşçilerin arasında nitelik, kıdem, işin mahiyeti gibi ekonomik amaçlı değerlendirmelerin tümünden bağımsız olarak ele alınmalı, ekonomik ölçülerin ötesinde sosyal bir ücret olarak kabul edilmelidir.
- Asgari ücret teşviki, öncelikle sendikal örgütlenmenin olduğu işyerleri için uygulanmalıdır.

İşçi temsilcileri, asgari ücret çalışmalarında bu ilkeleri savunmuş ve asgari ücretin bu çerçevede belirlenmesi ve kabul edilmesi için çaba göstermiştir.

Nitekim Asgari Ücret Tespit Komisyonunun verdiği görev doğrultusunda Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) bir çalışanın geçim şartlarını hesaplamıştır. Bu hesaplamada aile unsuru yoktur. Devletin resmi kurumunun Komisyona sunduğu hesaplama göre; 2017 Kasım ayı itibarıyla ağır bir işte çalışan bekar bir işçinin aylık harcama tutarı net 1.893,90 TL'dir.

İşçi kesimi, TÜİK tarafından belirlenen net tutarın temel alınmasını talep etmiştir.

Yönetmeliğe göre, asgari ücret pazarlık ücreti değildir. Bilimsel, objektif yöntemler ve güvenilir verilerle tespit edilen taban ücrettir.

Ancak işçi kesiminin bu talebi, Komisyonda görev yapan işveren-devlet kesimi temsilcileri tarafından dikkate alınmamıştır. Asgari ücret pazarlık konusu yapılmış ve düşük belirlenerek, oy çokluğuyla kabul ve ilan edilmiştir.

Bu yaklaşım gelir eşitsizliğini ve adaletsizliği daha da büyütmektedir. Kararlaştırılan asgari ücret, ülkede uygulanmakta olan ekonomik ve sosyal politikaların bir yansımasıdır. Devlet sosyal koruma görevini iktisaden zayıf olan işçiden yana kullanmamıştır.

Asgari ücret artışını gerekçe yaparak, çalışanların işsizlik ve kayıt dışı istihdamla karşı karşıya bırakmanın doğru bir yaklaşım olmadığı açıktır. Komisyonun işveren-hükümet temsilcileri tarafından belirlenen asgari ücret, işçilerin ve toplumun beklentilerini karşılamamıştır. Bu durumun iş barışını ve sosyal barışı bozabileceği endişesi maalesef devam etmektedir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun işveren-devlet kesimi temsilcilerinin oy çoğunluğuyla belirlenen asgari ücrete, gerek miktar ve gerek belirleme yöntemi açısından yukarıda sıraladığımız gerekçelerle katılmıyoruz ve işçi kesimi olarak muhalif kalıyoruz.